

Geen verkiezing RvT

door
Marc van
Ooijen

dr. Marc van Ooijen MBA-H is lid van het bestuur en de governance-commissie NVZD. In het dagelijks leven is hij bestuurder van PSW, een organisatie die ondersteuning biedt aan mensen met een verstandelijke beperking.

Ik hoor steeds vaker dat raden van toezicht een democratische legitimering nodig hebben. Daarom zou het goed zijn als de interne toezichthouders zouden worden gekozen door cliënten, patiënten en/of andere burgers. Ik vind dit onwenselijk, omdat het veel nadelen heeft en een oplossing biedt voor een niet bestaand probleem. Bij een gekozen raad van toezicht wordt het belangrijk voor toezichthouders dat ze aardig worden gevonden en datgene toezeggen wat 'de kiezer' wil. Dan verpolitiekt de zorgorganisatie. Dat heeft mogelijk de volgende nadelen: de kosten van het verkiezen van toezichthouders, procedures voor (her) verkiezing, 'fractievorming' binnen raden, risico van minder diversiteit, sneller grotere raden, et cetera. En wat voegt het toe?

Het raad-van-toezicht-model is in ontwikkeling. Zo wordt de werving en selectie van toezichthouders steeds meer openbaar en hebben de medezeggenschapsorganen er een rol in. Deze rol krijgt vaker de invulling van 'adviesrecht' bij benoemingen. Een uitstekende ontwikkeling, omdat zo bij iedere kandidaat wordt getoetst of hij/zij voldoende vanuit het perspectief van de burger/patiënt/cliënt en de medewerker kijkt. Bovendien ontstaat hierover vaker een dialoog tussen medezeggenschap en de raad van toezicht en ook dat is positief, omdat het de raad scherp houdt.

Cliëntenraden en ondernemingsraden waar ik mee heb gewerkt, zijn meestal blij dat er een raad van toezicht is die controleert of het bestuur de goede dingen doet en die de verschillende perspectieven (maatschappij, organisatie, cliënt, medewerker) ten opzichte van elkaar afweegt zonder last of ruggespraak. Mijn overtuiging is dat het bestaande systeem in zijn ontwerp voldoende checks-and-balances heeft. Er is geen sprake van een weeffout. Ook de invoering van een Algemene Vergadering, zoals bij structuurvennootschappen of een vereniging, voegt volgens mij weinig toe wat niet ook binnen de bestaande structuur geregeld kan worden. Als organen doen wat ze zouden moeten doen, op de momenten dat het nodig is, hebben zij hiervoor de mogelijkheden. Er moet echter, zoals bekend, vaak nog wel wat gebeuren om op het goede moment de goede interventies te plegen. Laat de discussie in onze sector zich daarop blijven focussen en niet op een volgende poging tot een systeemdialoog. Goed bestuur en toezicht is niet met een systeem afdwingbaar.

Zoveelste poging
tot systeemdialoog